

ENPRESA ETA ENPRESARIA. KONTZEPTUA, EZAUGARRIAK ETA ESTATUTU JURIDIKOA

ENPRESA ETA ENPRESARIA

- **Enpresaren kontzeptu ekonomikoa eta juridikoa**
  - Kontzeptu ekonomikoa
  - Kontzeptu juridikoa
    - Ikuspegi subjektiboa
    - Helburua
    - Ikuspegi objektiboa
    - Lan harremanak
  - **Enpresaren elementuak**
    - Ondarea (garbia/netoa) = Aktiboa – Pasibo galdagarria
    - Antolaketa
    - Bezeria
    - Irabazteko asmoa

- **Enpresari kontzeptua, ezaugarriak eta estatutu juridikoa**
  - Ezaugarriak
    - Profesionala
    - Norberaren izenean
    - Elementuak antolatu
    - Merkaturako ondasun eta zerbitzuak
    - Pertsona fisikoa edo juridikoa
  - Estatutu juridiko berezia
    - Inskripzioa
    - Kontabilitatea
    - Konkurtsoa (kaudimendigabezia eta porrota –kiebra-)

- **Enpresa motak**
  - Egitura pertsonala

- Banakako enpresaria: pertsona fisikoa
- Enpresari soziala: pertsona juridikoa
- Enpresaren tamainagatik
- Txikia
- Ertaina
- Handia
- Jabetza edo titularitateagatik/jabetzagatik
- Enpresa publikoa
- Enpresa pribatua

ENPRESARI IZAERA ESKURATZEA ETA GALTZEA

- Enpresari izaera eskuratzea

- Banakako enpresari izaera eskuratzea
- Legezko gaitasuna (KZ 29, 30 art.; MK 4 art.): adin nagusia eta libre xedatzeko gauza izatea
- Salbuespenak:
  - ez gaitua (MK 5 art.)
  - bateraezintasunak: absolutuak (MK 13 art.), erlatiboak (MK 14 art.)
  - enpresari konkurtsatuaren ez gaitzea (MK 878 art. j.)
- Pertsona ezkonduaren merkataritzako jarduera (MK 6/12 artikulua eta KZ 1315/1444 artikulua)
  - Atxikitutako ondasunak: norberarenak eta irabazpidezko ondasunak (ganantzialak)
  - Ondasun banaketako eraentza: atxikitutako norberaren ondasunak, ezkontidearen ondasunak baldin eta bere baimen espresoa edo tazittoa badago (tazittoa aurkako iritzia ematen ez badu).

- Enpresari soziala izaera eskuratzea
- Eskritura publikoa egilestea
- Merkataritzako Erregistroan inskribatzea

- **Enpresari izaera galtzea**
- Banakako enpresaria
- Heriotza
- Ez gaitua
- Bateriaezintasunak
- Kebratuaren ez gaitzea
- Jarduera uztea edo etetea

- Enpresari soziala (sozietatearen desegitea)

- **Enpresariaren erantzukizuna**
- Arau orokorra (KZ 1911 j.): zordunak orain dituen eta izango dituen ondasun guztiekin erantzungo du
- Banakako enpresaria, arau orokorra
- Enpresari soziala:
  - Nortasun juridikoa
  - Nortasun juridikoaren deuseztasuna (*“Lifting the well”*)
- **Enpresaria eta kontsumitzaileak**
  - ❖ **Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen Testu Bateratua (2007) – kontsumitzaile eta erabiltzaileen interesen defentsa.**
  - ❖ **Espainiako Konstituzioren 51 artikulua** kontsumitzaileen interesak babestea agintzen du.
  - ❖ **Kontratazioaren Baldintza Orokorreko Legea (1998)**
  - ❖ **Kontsumo Arbitraje eraentzen duen Errege Dekretua (2008)**

- **Atzerritar enpresaria (MK 15 art.)**
- Enpresariaren kontzeptua (KZ 17 art. j.)

- Europa Batasuneko hiritarren statusa (Europako Ekonomia Elkarteko Itunaren 8, 52 art. j.)